

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **V. D.** zast. Mgr. Daliborem Šamanem, advokátem, se sídlem Fibichova 218, Mělník, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze, ze dne 27. 1. 2005, č. j. 47 Az 800/2003 - 21,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna zástupce stěžovatele Mgr. Dalibora Šamana, advokáta, **se určuje** částkou 1075 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 11. 4. 2003, č. j. OAM-8575/VL-07-P08-2001. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 odst. 1, 2 ani § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně bylo vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Stěžovatel současně s kasační stížností požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, stěžovatel namítal porušení § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a § 91 zákona o azylu, k čemuž zejména uváděl, že na Ukrajině měl problémy se zločineckou skupinou, přičemž nebylo možné nalézt účinnou ochranu u státních orgánů. Stejně tak dovozoval nezákonnost napadaného rozhodnutí a existenci překážky vycestování. Požadoval, aby napadané rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl Krajský soud v Praze obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel zemi původu neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Krajský soud přisvědčil žalovanému správnímu orgánu v tom, že důvodem žádosti o azyl byly toliko problémy se soukromými osobami (bylo mu vyhrožováno ze strany bývalých spoluvězňů). Z hlediska takto uváděného důvodu žádosti o udělení azylu se Krajský soud v Brně zcela ztotožnil s právním názorem a závěrem žalovaného správního orgánu, že tento důvod nelze podřadit pod důvody upravené § 12 zákona o azylu, navíc za situace, kdy se stěžovatel se svými problémy neobrátil na státní orgány na Ukrajině. Soud přitom neshledal ani jiné porušení zákona, či existenci překážky vycestování. Krajský soud v Praze proto následně uzavřel, že napadané rozhodnutí bylo vydáno v souladu s zákonem a žalobu proto jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel obecně formulovanou kasační stížnost, ve které zejména namítal porušení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1, § 46 správního řádu, namítal absenci logické vazby mezi rozhodnutím a podkladem pro něj; dovolával se čl. 43 a čl. 53 Příručky postupu a kritérií pro určování právního postavení uprchlíků. K tomuto dále uvedl, že na Ukrajině měl problémy se zločineckými strukturami, přičemž na policii nemá smyslu se obracet, dokonce je to i nebezpečné, neboť ta jejich jednání trpí a podporuje.

Požadoval zrušení napadaného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení. V kasační stížnosti rovněž požádal o ustanovení právního zástupce, tlumočníka, osvobození od soudních poplatků a odkladný účinek kasační stížnosti.

Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 1. 7. 2005, č. j. 47 Az 800/2003 – 45, byl stěžovateli ustanoven zástupce - Mgr. Dalibor Šaman, advokát, se sídlem Fibichova 218, Mělník.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. Dále pak uvedl, že námitky stěžovatele jsou toliko obecné a neshledal souvislost mezi označenou příručkou a důvody pro udělení azylu.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumával napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ustanovení § 12 zákona o azylu stanoví, že se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Nejvyšší správní soud s ohledem na svou ustálenou rozhodovací praxi konstatuje, že podstatou a smyslem azylového řízení je udělit azyl toliko za pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, resp. z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z taxativně vymezených důvodů. Azylové zákonodárství České republiky přitom, a to v kontextu právních úprav azylu v jiných srovnatelných demokratických evropských zemích, vnímá právo na azyl jako právo na nezbytnou ochranu před výše uvedeným, což však v souzené věci nenastalo.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud přitom zjistil tyto podstatné skutečnosti: Stěžovatel podal dne 29. 8. 2001 žádost o udělení azylu, ve kterém uvedl, že důvodem žádosti o azyl bylo obtěžování ze strany „banditů“ a absence práce. Z protokolu o pohovoru k důvodům žádosti o azyl ze dne 30. 10. 2003, vyplynulo, že na Ukrajině mu bylo vyhrožováno bandity, obtěžovali manželku, tchyni, hovořili o dětech, a to proto, že stěžovatel nechtěl přistoupit na jejich nabídku, aby se dále podílel na obchodu s kradenými auty. Obtěžoval jej i šéf kriminálky, jehož auto bylo skupinou banditů ukradeno. Z protokolu vyplynulo, že s uvedenými vyhrůzkami se stěžovatel neobrátil účinně na žádný ukrajinský orgán. Uvedl, že psal stížnosti prezidentu i ministru vnitra, má je doma na Ukrajině, neodpověděli mu. Rovněž tak z protokolu vyplynulo, že na území České republiky pobýval po vypršení platnosti povolení k pobytu nelegálně, společně s manželkou a jak uvedl, byl jim po zadržení policií udělen zákaz pobytu na deset let; teprve poté požádal o azyl. Na závěr protokolu pak stěžovatel podepsal, že byl seznámen s obsahem protokolu (vedeného za přítomnosti tlumočnicka), souhlasí s ním a nežadá doplnění ani změny.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o nedůvodnosti stěžovatelovy žádosti o udělení azylu, tak plně odpovídá skutkovému stavu, zjištěnému v průběhu správního řízení. Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje se závěry žalovaného správního orgánu, i krajského soudu, a odkazuje na ně.

Pro podporu tohoto svého závěru odkazuje Nejvyšší správní soud i na svou konstantní judikaturu, např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 4 Azs 7/2003, z něhož plyne, že *Žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami (s tzv. mafí) v zemi původu je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná a to tím spíše, pokud žadatel podal žádost o azyl až po delším pobytu v České republice, což svědčí tomu, že důvodem žádosti nebyly problémy žalobce se státními orgány v zemi původu, ale toliko snaha o legalizaci pobytu v České republice. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*

Za situace, kdy stěžovatel měl v zemi původu problémy se soukromými osobami a neobrátil se s nimi účinně na příslušné orgány, nemohl Nejvyšší správní soud stěžovateli přisvědčit ani v námitce o tom, že důvodem žádosti o azyl byla neschopnost státních orgánů uchránit jej před hrozbou útoku na jeho osobu a jeho děti. Odhlédnout nelze ani od skutečnosti, že stěžovatel pobýval na území České republiky nelegálně, a o azyl požádal až po vyslovení zákazu pobytu, což svědčí snaze o legalizaci pobytu. Ostatně i na tyto případy již míří ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu – viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, sp. zn. 4 Azs 395/2004: *Obecné tvrzení o pronásledování, bez prokázání existence takového pronásledování, za situace, kdy se stěžovatel účinně neobrátil se svými problémy na domovské orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu. Žádost o azyl podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, svědčí o účelovosti takovéto žádosti. Žádost o azyl podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, svědčí o účelovosti takovéto žádosti.*

Proto Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovateli v uváděných námitkách a považuje je za účelové.

Stejně tak Nejvyšší správní soud neshledal porušení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1, § 46 správního řádu, resp. absenci logické vazby mezi rozhodnutím a podkladem pro něj. Nejvyšší správní soud naopak dospěl k závěru, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy a údajů uváděných stěžovatelem

Konečně pak s odkazem na výše uvedené Nejvyšší správní soud neshledal ani porušení čl. 43 a čl. 53 Příručky postupu a kritérií pro určování právního postavení uprchlíků, přičemž soud uvádí, že tato příručka má toliko doporučující charakter.

Nejvyšší správní soud neshledal porušení ustanovení zákona ani ze strany žalovaného správního orgánu, ani ze strany krajského soudu, a v žádné z uváděných námitek tak stěžovateli nepřisvědčil.

Za této situace Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Z důvodu, že stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven advokát a ve věci nebylo nařizováno jednání, nezabýval se Nejvyšší správní soud žádostí o ustanovení tlumočníka. K žádosti o osvobození od soudních poplatků Nejvyšší správní soud uvádí, že řízení v azylových věcech je podle dikce zákona č. 542/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, od poplatku osvobozeno.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s, ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, žalovaný, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil. Rozhodl proto tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele, Mgr. Dalibor Šaman, byl ustanoven soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 7 v návaznosti na § 120 s. ř. s. označenému zástupci za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, a to v celkové výši 1075 Kč, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za jeden úkon právní služby (á 1000,- Kč - § 11 odst. 1 b/ ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f/ cit. vyhlášky) a jednoho režijního paušálu (á 75 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. května 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu